

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1278109/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יעקב זמיר

המערער: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד מאיר יצחק וינד)

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד יהושע מאיר שוורץ)

הנדון: איביטולו של דיון שראוי לקיימו אך בשל משגה פרוצדורלי, זכות הערעור על צו הרחקה

החלטה

לבקשת בא כוח המשיבה ולמען הסר ספק מבהיר בית הדין כדלהלן:

זימון הצדדים לדיון עוד טרם קבלת תשובת המשיבה לערעור נעשה ככל הנראה בשל טעות אנוש של מזכיר בית הדין, הא ותו לא.

ראוי היה שבא כוח המשיבה שטען בכתב תשובתו נגד חברו על אמירות שאינן לכבודו של בית דין קמא, וכמדומה שבצדק טען כך, יציב לעצמו רף דרישות דומה ויימנע מאמירות מלעזות המרמזות כאילו ניתנו הוראות מיוחדות בעניינו של המערער ומכוחן נהגה המזכירות באופן שונה מהמקובל.

בדיעבד משסבר בית הדין גם לאחר העיון בכתב התשובה כי אכן יש לקבוע דיון בערעור, סבר החתום מטה – ועודנו סובר כך – כי לא נכון היה לדקדק דקדוקי עניות פרוצדורליים ובגינם לבטל את הדיון שנקבע כבר (ושמועדו לא היה כזה המונע מלהיערך אליו) ולקבוע אחר תחתיו. קיום דיון בערעור בהקדם הוא אינטרס של המשיבה עוד יותר משהוא אינטרס של המערער, שהרי הקפאת המצב עד לדיון בערעור – וברי כי גירושין לא יתקיימו בעוד ערעור תלוי ועומד בעניינם – נוח דווקא למערער ואינו משרת את רצונה של המשיבה בגירושין בהקדם, שכן כך קיים סיכוי, היינו על הצד שהערעור יידחה, שאכן יסודר גט בהקדם. משכך לא נהיר כלל על מה מלין בא כוח המשיבה, שעה שמאותה טעות של המזכירות נשכרה דווקא מרשתו.

הוא הדין והוא הטעם לטענות בא כוח המשיבה בדבר הגשת הערעור לאחר המועד:

אכן לו לא היה נקבע הדיון בשגגה כאמור הייתי נזקק למתן החלטה, לאחר העלאת טענות אלה, בדבר הרשאת הערעור או אי הרשאתו לאחר חלוף המועד שבתקנות ובהתאם לכך קביעתו או אי קביעתו של דיון. אולם דיון כבר נקבע כאמור ומאחר שנסיבות העניין אכן מצדיקות את הדיון בערעור למרות חלוף המועד וכפי שיפורט להלן לא תצא תועלת לאיש מהצדדים מביטולו, מתן החלטה המורה על קביעת דיון למרות הגשת הערעור באיחור וקביעת דיון חדש.

לעצם עניינו של הערעור באיחור לכאורה וכן לטענות המשיבה כי הערעור כולל גם עניין המצריך בקשת רשות ערעור נאמר קצרות:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

החלטות קודמות של בית דין קמא היו החלטות שבהסכמה, עליהן אכן אין מקום לערער מטעם זה עצמו ואף מן הטעם של חלופת הזמן, אולם ההחלטות האחרונות שעליהן נסב הערעור היו החלטות בדבר יישום ההסכמה לגירושין גם לאחר שעלה כי כעת אין הסכמה כזו והמשך הרחקת האיש מביתו גם לאחר שכעת אין הוא מסכים לכך. שתי אלה הן החלטות חדשות במהותן ולא חזרה על החלטות קודמות, פסיקה ולא אישור הסכמות, מקימות הן זכות לערעור ואף את מניין הימים יש למנות מהן ולא מההחלטות שעסקו באותם עניינים אבל בהסכמה ולא בחיוב. האיחור בהגשת הערעור עליהן הוא איחור קל, בנוגע לאחת מהן, קל שבקלים. וכשמונחים על הכף סיכויי שלום בית אם יש צדק בטענות המערער מן העבר האחד והאפשרות כי הגט יסודר ללא פקפוקים והרהורים ערעורים כי כל סידורו הוא שלא לרצון ומחמת דחיית טענות מהותיות בנימוקי פרוצדורה מן העבר האחר (ונזכיר כי הצדדים משתייכים לחברה שבה טענות נגד גט, אפילו אינן מוצדקות כלל, עשויות להביא למצבים שאינם נעימים בלשון המעטה, ודי למבין. מערכת בתי הדין נאבקה בתופעות אלה בכל כוחה, אולם חובתה גם לפעול בשום שכל ולמונען מראש ככל האפשר – מה שללא ספק מטיב עם האישה הספציפית יותר מהמאבקים העקרוניים על גבה) – הרשאת הערעור למרות האיחור הקל היא כמעט מחויבת, ועל אחת כמה וכמה כשגם אינה מעכבת עתה את הגירושין לאור החלטותיו האחרונות של בית דין קמא וכדברי בא כוח המשיבה גופו.

מטעם זה עצמו נכון גם – ובוודאי בדיעבד משנקבע דיון – שלא להתנות את הדיון בערובה להוצאות משפט (ובוודאי לא כזו שדרש בא כוח המשיבה שהיא חריגה בגובהה) ושלא לפתוח פתח לטענה כי טענותיו של המערער נחסמו מטעמי מגבלות כלכליות, שלפי החומר שלפנינו כבר טענו גם בהקשרים אחרים, ובשל כך נאלץ להתגרש.

בא כוח המשיבה מצטט מהחלטתי בתיק אחר כי כיום מדיניות בית הדין הגדול לחייב ערובה להוצאות לא רק במקרים חריגים, אך אזכיר לו כי באותה ציטטה עצמה גם נאמר כי הדבר נשקל בכל מקרה לגופו...

אשר לטענה כי הרחקת האיש מביתו היא החלטה המצריכה רשות ערעור בהיותה זמנית "עד שתתקבל תביעתו לשלום בית" – נוכח הזיקה בינה לבין עניין הגירושין, הרי שאף אם היה בא כוח המשיבה צודק בטיעונו זה נכון היה ליתן את הרשות ואף לאחר חלוף המועד כאמור, אך למעשה גם עיקרו של הטיעון – ספק אם נכון הוא:

אין אני מוצא לנכון להאריך יתר על המידה אך בקצרה אפנה לפסק דינו של מותב אחר בבית דין זה שניתן לאחרונה בתיק תיק 1244861/2 ושבו דן בית הדין בהקשר אחר במעמד של צווי הרחקה כהחלטה זמנית או קבועה. אחד מחברי המותב, הגר"א שינדלר, סבר שרק את הצו הראשון הניתן במעמד צד אחד וכסעד דחוף וקצר מועד יש לראות כ"זמני", ולא כן את הצווים הבאים אחריו, אף אם תחומים הם בזמן. בדבריו ציין ש"מעשים בכל יום" שמוגשים ערעורים על צווים כאלה ואין הם מצריכים בקשת רשות ערעור, וטעמו מסתבר גם משום שבנוגע לתקופה שבה נמנע מאדם לגור בביתו הרי שההחלטה היא סופית ואינה ניתנת להשבה ולהסגה אחור (אף אם אפשר לשלם בעבורה). גם יושב ראש המותב דהתם, הגר"ש שפירא, שסבר לכאורה אחרת אפשר שמודה לדברים בנוגע לאפשרות לערער על צווים כאלה (ומהטעם האמור שכלפי תקופה זו מדובר בהחלטה סופית) אלא שלעניין דהתם (השאלה אם מדובר בצו זמני כהגדרתו בחוק המאפשר את הטלתו בדין יחיד) חלק על חברו. ולא זו בלבד אלא ששם אכן מדובר בפרק זמן מוגדר בבירור ואף בוודאות ולא כן ב"עד שתתקבל תביעתו" – פרק זמן בלתי מוגדר ושייתכן שאף לא יסתיים לעולם, שהרי אפשר שזו לא תתקבל (ובזאת הלוא מעוניין בא כוח המשיבה לכאורה).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

סוף דבר

- א. הדיון יתקיים כפי שנקבע והערעור יישמע ללא דרישה להפקדת ערובה להוצאות. (אין באמור כדי לקבוע בהכרח שלא נחייב בהוצאות אם לבסוף יתברר כי יש הצדקה לחייב אותן).
- ב. ההחלטה מותרת בפרסום בכפוף להשמטת פרטיהם המזהים של הצדדים.

ניתן ביום י"ג בתשרי התשפ"א (1.10.2020).

הרב יעקב זמיר

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה